

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1305/16-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Výchovný ústav, základní škola, střední škola a středisko výchovné péče, Velké Meziříčí, K Rakůvkám 1
Sídlo	K Rakůvkám 1, 594 01 Velké Meziříčí
E-mail právnické osoby	velmez@vuvm.cz
IČ	488 954 40
Identifikátor	600 031 055
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Karel Suchánek
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místa inspekční činnosti	K Rakůvkám 1, 594 01 Velké Meziříčí Janštejn 138, 588 52 Horní Dubénky
Termín inspekční činnosti	19. 12. 2016 – 21. 12. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. a) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Inspekční činnost byla realizována ve výchovném ústavu na adresách Velké Meziříčí a Janštejn. Celý subjekt byl hodnocen v březnu 2016.

Charakteristika

Príspevková organizace (ďalej „školské zariadenie“) vykonáva činnosť výchovného ústavu (ďalej „VÚ“), základní školy, strední školy, strediska výchovnej starostlivosti a školskej jedálne. Miesty poskytovaného vzdelávania a poskytovaných školských služieb je Veľké Meziříčie, K Rakúvkám 1 s piatimi výchovnými skupinami VÚ, Janštejn 138, Horní Dubénky s tromi výchovnými skupinami VÚ, Veselská 32, Žďár nad Sázavou s dvoma výchovnými skupinami VÚ a Náměstí 79/3, Veľké Meziříčie s ambulantným strediskom výchovnej starostlivosti.

K dátumu inspekčnej činnosti bolo v zariadení evidované celkom 78 detí, fyzicky bolo v zariadení prítomno 56 detí. Osm detí malo povolený pobyt mimo zariadenie a 14 detí bolo na úteku (z toho 10 detí priamo zo zariadenia neuteklo, do evidencie boli predané už na úteku).

Strední škola poskytuje deťom z VÚ strední vzdelávania s výučným listom v oblastiach vzdelávania Cukrárska výroba, Cukrář, Práca v zdravotníckych a sociálnych zariadeniach a Prevádzka spoločného stravovania. V dobe inspekčnej činnosti bolo v šiesti triedach školy zapsané 46 detí, 20 detí sa na budúci povolanie pripravovalo v odborných učilištiach mimo školského zariadenia.

Základní vzdelávania bolo poskytované jednou triedou základní školy, v ktorej bolo zapsané osm detí.

Stredisko výchovnej starostlivosti poskytuje ambulantní služby a eviduje preventívne výchovnú činnosť 148 klientů.

Hodnotenie podmienok vzdelávania

Školské zariadenie má jasne formulovanú a reálnu koncepciu svojho rozvoja. Organizačné a kontrolné právomoci sú účelne delegované v písomnej podobe na ďalšie zamestnávateľov, hlavne na zástupkyňu riaditeľa, vedúcu vychovateľku, etopedku a vedúcu oddelených pracovísk. Riaditeľ pravidelne vyhodnocuje stav vo všetkých pedagogických oblastiach a na všetkých oddelených pracoviskách. Výsledky hodnotenia implementuje do praxe. Školské vzdelávacie programy zariadenia sú prístupne aktualizované a dopĺňované, čo podporuje ďalší rozvoj zariadenia. Riadenie a plánovanie je zamerané na rozvoj jednotlivých oblastí celého výchovného vzdelávacieho procesu a pokrýva všetky oddelené pracoviská. Vnútorný kontrolný systém postihuje komplexne chod celého právneho subjektu i pravidelné sledovanie priebehu a výsledkov činnosti jeho jednotlivých zložiek. Kontrolné a hospitačné činnosti vykonáva hlavne riaditeľ, zástupkyňa riaditeľa, vedúca vychovateľka a vedúca strediska výchovnej starostlivosti. Souhrnné poznatky z hospitačnej a kontrolnej činnosti sú projednávajú na pravidelných stretnutiach pedagógov jednotlivých pracovísk a na zasadnutiach pedagogickej rady. Vnútorný informačný systém organizácie je prehľadný, účelový, funkčný a vytvára dobré podmienky pre vzájomnú spoluprácu pedagógov. Komunikácia medzi jednotlivými pedagogickými pracovníkmi navzájom i jednotné výchovné pôsobenie na deti zaisťujú pravidelné porady vedenia, vnútorný elektronický informačný systém, metodické združenie pedagogických pracovníkov (tzv. pedagogické päťky), pravidelné zasadnutia pedagogickej rady a porady vychovateľů.

Personálne podmienky sú vzhľadom na kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov priemerné. Mimoškolské činnosti sú zaisťované dvoma etopedami, psychologom, 23 vychovateľmi a 24 asistentmi pedagoga. Prínosné pre deti sú odborné aktivity psychologa a etopedů zariadenia smerom k eliminácii problémového správania detí a k vedeniu programov rozvoja osobnosti dieťaťa. Všetchni pedagogičtí pracovníci spĺňajú predpoklad psychickej zpusobilosti a všetchni zamestnávateľi predpoklad bezúhonnosti. Tri vychovateľky si odbornú kvalifikáciu dopĺňujú štúdiom, asistent pedagoga letos štúdium ukončil. Jeden pedagóg môže

přímou pedagogickou činnost nadále vykonávat na základě splnění podmínky věku a praxe. V posledních dvou letech dochází k obměně pedagogického kolektivu, odešli čtyři vychovatelé a pět asistentů pedagoga. Ředitel situaci řeší získáváním nových pedagogů, kteří však převážně nemají s prací v tomto typu školského zařízení větší zkušenosti. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánováno vždy pro daný školní rok na základě požadavků pedagogů a v souladu s potřebami školského zařízení. V letošním školním roce bylo zaměřeno na speciálně pedagogické odborné znalosti a dovednosti, hlavně nově nastoupivších pedagogů, které si rozšiřovali individuálně a také na seminářích pořádaných přímo v zařízení.

Školské zařízení má dobré materiální předpoklady pro výchovně vzdělávací činnost podle požadavků realizovaných školních vzdělávacích programů. Pracoviště ve Velkém Meziříčí je po celkové rekonstrukci, jedna ze tří budov areálu je zázemím pro ubytování dětí, mimoškolní aktivity a školní jídelnu. Ubytování dětí je ve výchovných skupinách rodinného charakteru, v jedno a dvou lůžkových pokojích. Každá skupina má vlastní kuchyňku, obývací pokoj a další příslušenství. Byty jsou po materiální stránce dobře a účelně vybaveny. Pro zájmové aktivity slouží dětem tělocvična, posilovna, místnost pro zájmovou činnost, relaxační místnost a studovna. Na každém patře je pokoj vychovatelů. Na pracovišti Janštejn, jsou děti ubytovány v zrekonstruované budově, kde každá ze tří rodinných skupin obývá jedno patro. I zde má ubytování charakter bytu. Všechny děti mají na pokoji šatní skříň, která je uzamykatelná a klíče k ní má dítě u sebe.

Školské zařízení hospodařilo s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu určenými na přímé výdaje na vzdělávání a na provoz a také s prostředky na rozvojové programy MŠMT na posílení platů pedagogických pracovníků. Finanční zdroje byly doplňovány příjmy z příspěvků na úhradu péče a stravné. Další finanční prostředky poskytl zřizovatel a sponzoři. Kapesné je dětem vypláceno v souladu s příslušnými předpisy jednou měsíčně.

Školské zařízení poskytuje dětem školní stravování v rámci plného přímého zaopatření ve školní jídelně, která je jeho součástí a ve dvou školních jídelnách - výdejnách na odloučených pracovištích ve Žďáru nad Sázavou a Janštejně. Školské zařízení zatím nebylo nuceno vytvářet podmínky pro dietní stravování.

Školské zařízení poskytuje dětem informace o zásadách bezpečnosti a ochrany zdraví, upozorňuje na případná rizika při činnostech ve školském zařízení i mimo něj a věnuje se prevenci těchto rizik. Zaměstnanci jsou v oblastech bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany pravidelně vzděláváni a při všech činnostech zabezpečují dohled nad dětmi. Bezbariérový přístup je zajištěn v budovách ve Velkém Meziříčí a Janštejně.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hospitovaných odpoledních činnostech byla účelně zastoupena individuální práce dětí, spolupráce v menších skupinách a společná práce. Pozitivní byl přístup pedagogů, který jednal velmi vstřícně, ochotně komunikoval. Dívky vystupovaly aktivně se zdravou sebedůvěrou, jsou pedagogy podporovány ve svém jednání, mají dostatek podnětů a pestrost činností. Vychovatelé jim nabízeli aktivity podporující objevování, experimentování, kladení otázek, autonomii a iniciativu každého z dětí. Děti uměly formulovat očekávání od vlastní práce ve vazbě na stanovené cíle, zhodnotit sebe i vrstevníky a to zcela spontánně bez nutnosti vybídnutí. Pedagogové často demonstrovali přesvědčení o možnostech každého dítěte dosáhnout kvalitních vzdělávacích výsledků a cíleně se snažili eliminovat negativa minulosti přítomná v anamnéze dítěte.

Plány aktivit tvořili vychovatelé společně s dětmi v průběhu pondělního skupinového hodnocení. Děti předkládaly své náměty k tvorbě týdenních programů, vyjadřovaly se k chodu ve skupině a aktivně se podílely na estetických úpravách bytu. Plánovaly jídelníček na samostatné víkendové vaření. Osobní volno děti trávily zcela podle svých zájmů buď samostatně mimo zařízení, nebo volily některou z volnočasových aktivit, které jim nabízí samo zařízení. Navštěvují i zájmové útvary v domě dětí a mládeže, tělovýchovné oddíly či základní uměleckou školu. Využívají služeb městské knihovny a nízkoprahového centra Wellmez.

V rámci výchovných činností byly děti důsledně vedeny ke zvládnání běžných situací souvisejících např. s nákupy, přípravou stravy, péčí o pořádek a čistotu v bytě. Společné plánování se týkalo i stránky finanční, s cílem zajistit dětem náhled na rodinný rozpočet. Pedagogičtí pracovníci vyhledávali příležitosti, při kterých děti uplatňovaly samostatnost, musely rozhodovat, argumentovat, což prokázaly i při komunikaci v době inspekční činnosti. Čas na přípravu do školy je vymezen týdenním programem na jednu hodinu denně, v případě vyšších nároků dítěte vychovatelé tuto dobu upravují.

Zdravotní péči o dítě v rámci zařízení kvalitně zajišťuje denní asistentka pedagoga, která je pověřena spoluprací se zdravotnickými zařízeními, doprovodem dětí na vyšetření, doplňováním léků, evidencí záznamů o zdravotním stavu dětí a předáváním informací zákonným zástupcům. Zařízení, spolupracuje s praktickou lékařkou, která do zařízení dochází jednou týdně a s psychiatrem, který dětem poskytuje služby přibližně jednou za měsíc.

Návštěvy osob zodpovědných za výchovu i osob blízkých jsou možné kterýkoli den po dohodě se zařízením, aby byla zajištěna přítomnost dítěte. Návštěvy, pokud je důvod, probíhají v prostorách zařízení, jinak je umožněna vycházka mimo ústav. Děti nejsou omezovány přijímání a odesílání korespondence, služebním telefonem mohou volat zákonným zástupcům i osobám blízkým. Používání vlastních mobilních telefonů je povoleno za podmíněk, které jsou specifikovány ve vnitřním řádu zařízení a dohodě o užívání mobilního telefonu. Nově přichozí děti jsou zařazeny do výchovné skupiny, kde mají stanoveného klíčového pracovníka, kterým je jeden z vychovatelů a navíc ještě osobního pomocníka z řad dětí, který dítěti pomáhá v začlenění do skupiny. Tento tzv. průvodce pak spolupracuje s příslušným vychovatelem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogové průběžně uplatňují sdílený systém získávání aktuálních informací o výsledcích vzdělávání každého dítěte. Uplatňují účinný systém podpory a motivace dětí k dosahování úspěšnosti ve vzdělávání. Ve spolupráci s partnery cíleně organizují aktivity zaměřené na osobnostní, sociální i občanský rozvoj dětí, které jsou schopny získané kompetence v průběhu vzdělávání prokázat. Zařízení efektivně pracuje s výsledky dětí v oblasti resocializace tak, aby absolventi byli vybaveni takovými kompetencemi, které co nejúčinněji podpoří jejich úspěšnost v dalším životě. Pro lehčí přechod do běžného života slouží pobyt dívek ještě před dovršením zletilosti v městském bytě a kurz, ve kterém získávají teoretické i praktické zkušenosti při jednání s úřady, pohovory se zaměstnavateli atd. Etoped ve spolupráci s dalšími pedagogickými pracovníky zpracovává programy rozvoje osobnosti, s dětmi stanovuje jejich krátkodobé a dlouhodobé cíle, jejichž dosahování je vychovateli pravidelně vyhodnocováno.

Zařízení má vypracovaný systém hodnocení, který posiluje děti v pozitivním jednání a chování a vede děti k určitému náhledu, ale především je motivuje k pozitivním postojům a rozvíjení potenciálu. Děti se v něm přesně orientují. Pedagogičtí pracovníci používají

system hodnocení po dobré úvaze a posouzení všech příčin a důsledků projevů dětí. System hodnocení pracovní tým neustále vyhodnocuje a upravuje tak, aby co nejlépe podporoval rozvoj dítěte. Děti jsou dobře informovány, za které jednání jim hrozí opatření ve výchově a jaká opatření jim mohou být dle platné legislativy uložena. Výchovné postupy jsou používány s ohledem na individualitu dítěte, jsou přiměřené jeho chování i jeho časovým možnostem. Opatření ve výchově jsou zakládány do osobní dokumentace dětí. V posledním roce se zvýšila útekovost z pracoviště Janštejn, což souvisí s odloučeností lokality i náročnou klientelou (velké procento dívek s psychiatrickou diagnózou a zneužívající návykové látky).

Závěry

Hodnocení vývoje

- Zlepšuje se materiální vybavení školského zařízení.

Silné stránky

- Pedagogové úspěšně nabízejí dětem aktivity podporující objevování, experimentování, kladení otázek, autonomii a iniciativu, které rozvíjejí osobnost každého z dětí.
- Pedagogové vedou úspěšně děti k formulování cílů v programech rozvoje osobnosti a k sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení.
- Zařízení, ve spolupráci se sociálními partnery, cíleně organizuje aktivity zaměřené na osobnostní, sociální a občanský rozvoj dětí.
- Úspěšné výchovné působení odborníků (etoped, psycholog) pomáhá odstraňovat příčiny poruch chování a zmírňuje jejich důsledky.

Slabé stránky

- Zvýšení počtu útěků z pracoviště Janštejn.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Analyzovat příčiny útěků a přijímat účinná opatření.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 15 dnů přijmout opatření ke zjištěným nedostatkům a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rozhodnutí MŠMT o zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 22. 1. 2016, č. j. 2946/2016-2, účinné od 1. 2. 2016
2. Vnitřní řád výchovného ústavu, účinný od 1. 7. 2015, č. j. VM 695/2015
3. Osobní dokumentace dětí s osobními čísly 16, 8, 9, 15, 7, 1388, 1395, 3296, 1368, 1361, 1362, 1385, 1403, 1387, 1402, 1390, 1383, 1397, 1393, včetně programů rozvoje osobnosti dítěte, opatření ve výchově a žádostí zákonných zástupců o povolení pobytu mimo zařízení
4. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti od 1. 9. 2016

5. Školní vzdělávací program pro výchovný ústav, platný od 1. 9. 2015, č.j.: VM/943/2015, novelizovaný od 1. 9. 2016
6. Výroční zpráva za školní rok 2015/2016
7. Plán práce na školní rok 2016/2017, č. j. VM 1010/2016
8. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2016/2017 (součást Plánu práce na školní rok 2016/2017)
9. Kniha úředních návštěv vedená od 1. 1. 2014
10. Kniha ostatních návštěv, včetně evidence návštěv osob odpovědných za výchovu, vedená od 1. 9. 2016
11. Osobní dokumentace pedagogických pracovníků (doklad o nejvyšším dosaženém vzdělání, výpisy z Rejstříku trestů, psychologická vyšetření a potvrzení o zdravotní způsobilosti)
12. Osobní dokumentace nepedagogických pracovníků (výpisy z Rejstříku trestů a potvrzení o zdravotní způsobilosti)
13. Dokumentace k bezpečnosti a ochraně zdraví, kniha úrazů
14. Ekonomická dokumentace zařízení
15. Dokumentace ke školnímu stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor	Jiří Holomek v. r.
Mgr. Renáta Tvrdíková, školní inspektorka	Renáta Tvrdíková v. r.
Bc. Bohuslava Dvořáková, kontrolní pracovnice	Bohuslava Dvořáková v. r.
Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice	Hana Vejvodová v. r.
Mgr. Viktor Vanžura, přizvaná osoba – etoped	Viktor Vanžura v. r.
Mgr. Michaela Hejná, přizvaná osoba – odborník na institucionální vzdělávání	Michaela Hejná v. r.

V Českých Budějovicích 9. 2. 2017

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PaedDr. Karel Suchánek, ředitel školského zařízení

Karel Suchánek v. r.

Ve Velkém Meziříčí 17. 2. 2017